

2025-03-19 Nr. NV-491

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-140(2); 25-141(2) TAIS-25-160(3); 25-161(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ IR ĮMONIŲ GRUPIŲ ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO NR. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Finansų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-03-18	Pasirenkama ☐ TAP (III dalis) ☐ LRV pasitarimas ☒ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo (toliau – Įstatymo) tikslas – reglamentuoti įmonių atskaitomybę ir įmonių grupių konsoliduotąją atskaitomybę, siekiant įmonių ir įmonių grupių veiklą teisingai atskleidžiančių ataskaitų ir konsoliduotųjų ataskaitų, leidžiančių esamiems ir potencialiems investuotojams bei kitiems (konsoliduotųjų) ataskaitų vartotojams priimti pagrįstus ekonominius sprendimus.

Išanalizavus Europos Komisijos Generalinio direktorato FISMA pastebėjimus dėl Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę buvo nustatytas poreikis koreguoti įstatymą, nes, pavyzdžiui, šiuo metu:

- Įstatyme nustatyta kad vidutinė ir didelė patrunuojamoji įmonė arba filialas neprivalo užtikrinti pelno mokesčio informacijos (toliau – PMI) ataskaitos prieinamumo visuomenei, kai jų pagrindinė patrunuojančioji įmonė arba atskira įmonė, įsteigta trečiojoje valstybėje, yra parengusi PMI ataskaitą. Pažymėtina, kad tokiu atveju ataskaitų vartotojai neturi informacijos, nei, kad minima patrunuojamoji įmonė priklauso įmonių grupei, kurios patrunuojančiosios įmonės PMI ataskaita turi būti parengta ir prieinama visuomenei, nei gali susipažinti su pačia PMI ataskaita.
- Įstatyme nustatyta kaip turi elgtis patrunuojamosios įmonės ir filialai, jei jų trečiojoje valstybėje veikianti patrunuojančioji įmonė neparengė PMI ataskaitos, bet nenustatyta, kaip elgtis patrunuojamajai įmonei ar filialui, kai jų patrunuojančioji įmonė parengė PMI ataskaitą, bet ji neatitinka nustatytų reikalavimų.
- Įstatyme nustatyta, kad ataskaita gali būti parengta bent viena iš ES oficialiųjų kalbų. Ataskaitų vartotojams nepatogu, jei ataskaitos parengtos kitokia nei lietuvių arba anglų kalba.
- Priimtas Reglamentas, kuriuo nustatomas bendrasis ataskaitų šablonas ir elektroninio ataskaitų teikimo formatai, šiuo metu Įstatyme minėtų nuostatų dėl bendro šablono ar formato nėra.
- Įstatyme nustatyta, kad patrunuojančioji įmonė, išskyrus mažą įmonių grupę, kurioje nėra viešojo intereso įmonių, privalo parengti metines konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, tai sukuria papildomą administracinę naštą, nes Direktyvos nuostata suteikia galimybę vidutinės įmonių grupės atleisti nuo prievolės rengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, išskyrus atvejus, kai kuri nors susijusi įmonė yra viešojo intereso įmonė.

Taip pat tikslinga Įstatymo nuostatas koreguoti atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas ir siekiant aiškių, vienodai suprantamų įstatymo nuostatų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siekiant tinkamai perkelti Direktyvos nuostatas, atsižvelgiant į Europos Komisijos Generalinio direktorato FISMA pastebėjimus ir praktikoje kylančias problemas, siūloma:

- Nustatyti, kad trečiosios valstybės įmonės pagrindinės patrunuojančiosios įmonės arba atskiros įmonės parengta PMI ataskaita turi būti prieinama visuomenei Lietuvos įsteigtos patrunuojamosios įmonės arba Lietuvoje įsteigto filialo interneto svetainėje bent 5 metus iš eilės (šiuo metu tokio reikalavimo nėra) ir pateikta Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui. Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad taip bus užtikrinamas trečiosios valstybės patrunuojančiosios įmonės PMI ataskaitos prieinamumas visuomenei, siūlymas padės mažinti

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

mokesčių slėpimą ir nesąžiningą praktiką, nes visuomenė ir valdžios institucijos galės geriau stebėti, kuriose jurisdikciją turinčiose teritorijose ir kaip didelės, tarptautiniu mastu veikiančios įmonės moka mokesčius. Taip pat dėl didesnio skaidrumo sumažės galimybės manipuliuoti mokesčių sistema, įmonės bus labiau motyvuotos elgtis sąžiningai.

- Nustatyti, kad ataskaitos būtų parengtos lietuvių ir (arba) anglų kalbomis.
- Nustatyti, kad, kai trečiojoje valstybėje veikianti patrunuojančioji įmonė parengė PMI ataskaitą, bet ji neatitinka nustatytų reikalavimų, vidutinė arba didelė patrunuojamoji įmonė arba filialas tokią ataskaitą turi parengti: įmonė arba asmuo, paskirtas vykdyti informacijos atskleidimo reikalavimus filiale, turi prašyti savo pagrindinės patrunuojančiosios įmonės arba atskiros įmonės pateikti informaciją, kuri reikalinga išsamiai PMI ataskaitai parengti, o jeigu visa prašoma informacija nepateikiama, vidutinė arba didelė patrunuojamoji įmonė arba filialas parengia PMI ataskaitą, kurioje pateikiama visa turima arba gauta informacija su atitinkamu paaiškinimu.
- Nustatyti, kad PMI ataskaita turi būti parengta elektroniniu formatu pagal Reglamento nuostatas.
- Nustatyti, kad vidutinės įmonių grupės, kurioje nėra viešojo intereso įmonių, patrunuojančioji įmonė neprivalo rengti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos. Siūlymas teikiamas siekiant mažinti verslui tenkančią administracinę naštą ir atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas.
- Siūdomi ir kiti pakeitimai siekiant teisinio aiškumo ir sprendžiant praktikoje kylančias problemas.

Siūdomi pakeitimai atitinka Devynioliktosios Vyriausybės programoje nustatytą tikslą nuosekliai mažinti administracinę ir prisitaikymo prie reguliavimo naštą verslui. Lietuvoje šiuo metu veikia apie 80 vidutinių įmonių grupių ir įsigaliojus siūlomoms nuostatomis šios įmonių grupės (kuriose nėra viešojo intereso įmonių) konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą galės rengti savo nuožiūra pagal poreikį. Projekto aiškinamajame rašte pažymima, kad pelno mokesčio informacijos prieinamumo visuomenei užtikrinimas padės didinti stambiojo verslo skaidrumą.

Projektui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projektui įgyvendinti reikės pakeisti Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti: Teisingumo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, VĮ Registrų centrui, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos. Atsižvelgus į gautas pastabas ir į tai, kad projektas buvo papildytas naujomis nuostatomis, Finansų ministerija pakartotinai teikė projektą išvadoms gauti minėtoms suinteresuotoms institucijoms bei papildomai Lietuvos auditorių rūmams, Lietuvos bankui ir Žaliųjų finansų institutui. Projekto lydraštyje pažymima, kad į visas pastabas atsižvelgta.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektu prisidedama prie Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 29 punkte nustatyto tikslo nuosekliai mažinti administracinę ir prisitaikymo prie reguliavimo naštą verslui siekimo.

Projektą numatyta svarstyti Seimo pavasario sesijoje balandžio mėn.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Tautvydas Brazdžiūnas

Ekonomikos politikos grupė